

PUKANSKÉ NOVINY

ČÍSLO 2

ROČNÍK XVIII

MAREC - APRÍL 2010

CENA 0,35€

Oslava sviatku učiteľov v Pukanci

Prevzaté zo Slovenskej brány

Do obradnej siene v Pukanci pozvala 31. marca starostka Jana Bahnová u íte ov pri príležitosti ich sviatku. Dôstojnou slávnos ou si tak obec uctila všetkých, ktorí si za katedrou plnia svoje náro né u íte ské povolanie.

Starostka obce sa u íte om prihovorila slovami: „ akujem vám za vašu zodpovednú a namáhavú prácu a pridávam kytí ku slov: tolerancia, nadh ad a láska, ktoré by vám mali spríjemni váš každodenný život. Patrí vám v aka za to, že formujete generácie, usilujete sa, aby deti do sveta vzdelanosti krá ali s rados ou a bez stresov. Prajem vám pevné zdravie a rados z úspechov vašich žiakov.“

Do kytice v aky prispeli žia ky pukanskej základnej školy Petra Kubíková a Denisa Trokšiarová. Báse U íte ka z knihy Andreja Chudobu Kým slnko nezapadne zarecitovala Mária Gembešová. A práve spomínanú knihu s podpisom

autora sa obec rozhodla venova všetkým u íte om pri príležitosti ich sviatku. Kniha vždy poteší, táto však osobitne, pretože autor, spisovate Andrej Chudoba, žije v Pukanci a sám bol kedysi u íte om v pukanskej škole.

Spisovate bol vzácnym hos om na tejto slávnosti a tak nás zaujímalo, ako vníma svoju knihu ako dar k sviatku u íte ov. „Je to milé povzbudenie do budúcnosti, ak lovek v osemdesiatke ešte môže hovori o nejakej ve kej budúcnosti. V tejto pukanskej obradnej siene sa cítim naozaj ako kedysi, ke sme tu odbavovali svadby. Ak by som ešte raz na svet prišiel a chcel by som sa ženi , vzal by som si zas len u íte ku.“ A o by zaželel u íte om k sviatku? „Poviem to aspo krátka a zo srdca - predovšetkým pevné zdravie, ktoré je nad všetky hodnoty, a ve a výdrže do skuto ne náro nej práce.“

Na záver slávnostného stretnutia sa všetci u ítelia zapísali do Pamätnej knihy obce.

-vap-

Volby

Jana Bahnová, starostka obce

Predseda Národnej rady SR rozhodnutím .36/2010 Z.z. vyhlásil vo by do Národnej rady Slovenskej republiky na sobotu 12. júna 2010. V súlade s ustanovením §12 ods.1 zákona .333/2004 Z.z. o vo bách do NR SR v znení zmien a doplnkov ur íla starostka obce dva volebné okrsky:

Volebný okrskok .1 **Obecný úrad**

Pukanec (obradná sie), Námestie mieru 11

Volebný okrskok .2 **Miestna knižnica, Námestie mieru 60**

Do VO .1 patria ulice: **Nová, Paži , Štiavnická, Za školou, Záhradná, Majere.**

Do VO .2 patria ulice: **Breznická cesta, ervená cesta, ierne blato, Dlhá, Hrn iarska, Krátka, Krížna, Kúty, Námestie mieru, Na žliabku,**

Partizánska, Pod hradbami, Poto ná, Prieložná, Slúkova brána, Ulica SNP, Vini ná cesta, Vodná, Za múrom, Závoz.

Voli om, ktorí nebudú môc voli vo volebnom okrsku, v ktorom sú zapísaní do zoznamu voli ov, vydá obec na ich žiados voli ský preukaz. Voli ský preukaz si môžu vyžiada na Obecnom úrade v Pukanci, íslo dverí 19.

Obecné zastupiteľstvo v Pukaneci

Uznesenie číslo 21/2010 OZ zo dňa 24.2.2010

A: konštatuje:

1. Obecné zastupiteľstvo je uznášaniaschopné, z 9 poslancov sa na rokovaní zúčastnilo 7 poslancov.

B: berie na vedomie:

- Kontrolu plnenia uznesenia z predchádzajúceho zasadnutia OZ.
- Správu obecného kontrolóra o kontrole pokladničných a účtovných dokladov Obce Pukanec, Obecného podniku služieb Pukanec, Lespol s.r.o. Pukanec, ZŠ Pukanec za II. polrok 2009.
- Správu o plnení daní a poplatkov za rok 2009 s pripomienkami.
- Správu o kultúrnej činnosti v obci za rok 2009.
- Správu o nákladoch na odvoz a likvidáciu TKO v obci za rok 2009, správu o separovanom zbere za rok 2009.
- Správu o inventarizácii majetku obce za rok 2009 - OCÚ, OPS, Lespol, ZŠ, Thermospol.
- Informáciu Pavla Medzihradského o vzdaní sa funkcie predsedu TJ Tatran Pukanec k 7.1.2010.
- Informáciu TJ Tatran Pukanec o výške nákladov na dopravu futbalových mužstiev na zápasy v 1. polroku 2010.
- Informáciu starostky obce o vydaní publikácie Tou pukanskou bránou.
- Podnikateľský zámer Ing. Minárika, Levice o vytvorení neštátneho zariadenia sociálnych služieb v priestoroch budovy starej školy na Štiavnickej ceste.
- Záver z mimoriadneho zasadnutia Valného zhromaždenia spoločnosti Lespol s.r.o. Pukanec, konaného 23.2.2010.
- Žiadosť spoločnosti GEMA D s.r.o. Uhliská o prenájom obecných lesov v Pukaneci na obhospodarovanie.
- Informáciu starostky obce o spôsobe rozšírenia miestnej komunikácie Viničná cesta zbúraním časti nehnuteľnosti na ulici Dlhá 15, p. 73.
- Informáciu starostky obce o postupe prác na úprave budovy terajšieho Klubu dôchodcov na viacerých objektoch.

C: schvaľuje:

- Zmenu programu rokovania OZ z dôvodu vykonania vo voľby hlavného kontrolóra obce.
- Plán kultúrnych podujatí a športových akcií detí a mládeže na rok 2010 s pripomienkami.
- Postupový plán prípravy XVIII. ročníka Pukanských remeselníckych trhov s navrhnutými zmenami.
- Odmenu údovými remeselníkom za celodenné ukážky údových remesiel na XVIII. PRT 8. po zdanení.
- Vyradenie drobného investičného majetku v účtovnej hodnote 1453,60 € pre jeho nefunkčnosť a opotrebovanie podľa predloženej zoznamu.
- Prevod správy majetku obce - budovy požiarnej zbrojnice do správy Obecného podniku služieb.
- Zápis do kroniky obce za obdobie rokov 2002-2004.

D: volí:

- Za hlavného kontrolóra obce Pukanec Janette Sukupovú, nar.

Udalosti uplynulých dní

3.3. - starostka obce sa zúčastnila Správnej rady Združenia obcí pre separovaný zber TATIAR, kde bol schválený rozpočet združenia na rok 2010 a predložená žiadosť o nenávratný finančný príspevok pre združenie TATIAR a výber projektového poradcu

11.3. - na obecnom úrade v Pukaneci sa uskutočnilo prvé zasadnutie pracovnej komisie v zmysle Postupového plánu organizácie technického zabezpečenia

18. ročníka Pukanských remeselníckych trhov konaných 3.7.2010

29.3. - starostka obce sa zúčastnila na obecnom úrade v Žemberovciach na stretnutí, kde sa prerokovala možnosť zapojiť obce Bátovskej kotliny do operačného programu ROP na vydanie bulletinu v rámci podpory a rozvoja cestovného ruchu

9.4. - starostka obce sa zúčastnila rokovania Snemu RZMO Tekov, kde si vypočula správu o činnosti združenia za rok 2009

4.5.1972, bytom Pukanec, Za múrom 12, na obdobie 6 rokov s úväzkom 0,14. Pracovná zmluva bude uzavretá od 1.3.2010.

E: odporúča:

1. Starostke obce prizva technických pracovníkov kamerového systému na znovunastavenie (prestavenie) kamerového systému v obci tak, aby boli zachytené problematické zóny.

2. Starostke obce do 15. marca 2010 zvolá prípravnú komisiu Pukanských remeselníckych trhov.

3. Starostke obce pozva Ing. Minárika z Levíc, predkladateľa podnikateľského zámeru, aby bližšie objasnil projekt.

F: súhlasí:

1. S poskytnutím priestorov nevyužívaného malého ihriska v areáli TJ Tatran Pukanec na zriadenie autodráhy pre miniatúry na diaľkové ovládanie Marianovi Bukovčanovi, Pukanec, Dlhá 7.

G: ukladá:

1. Komisii ekonomickej, služieb a podnikania prerokovať:

- žiadosť OPS o navýšenie rozpočtu o 19 000 € a prípraviť úpravu rozpočtu obce,

- úpravu rozpočtu v súvislosti s rekonštrukciou terajšieho Klubu dôchodcov na viacerých objektoch budovy,

- úpravu rozpočtu v súvislosti s odstránením časti stavby na rozšírenie komunikácie Viničnej cesty.

Termín: do 10.3.2010

Zodp.: Ján Brnák, predseda komisie, Mária Hrubá, ekonómka

2. Vypracovať súpis budov v majetku obce zahrnutých do prevodu majetku do správy Obecného podniku služieb.

Termín: do 20.4.2010

Zodp.: Mária Hrubá, ekonómka obce

3. Navrhnuté zmeny v Postupovom pláne prípravy XVIII. ročníka Pukanských remeselníckych trhov zapracovať do Postupového plánu v zmysle pripomienok.

Termín: do 15.3.2010

Zodp.: Mária Hrubá, ekonómka obce

4. Obecnému podniku služieb v spolupráci s pánom Patassim skontrolovať nariadenie potrebné na zriadenie skrine na hydrant na Prieložnej ceste.

Termín: do 20.5.2010

Zodp.: Miroslava Hruškovíková, štatutár OPS

5. Obecnému podniku služieb dorieši vývoz drobného stavebného odpadu vyhotovením prenosného kontajnera veľa 1 m³ a zároveň zvýši informovanosť občanov o možnosti vývozu tohto odpadu v zmysle platného VZN.

Termín: do 20.5.2010

Zodp.: Miroslava Hruškovíková, štatutár OPS

6. Komisii kultúry, vzdelávania a športu v spolupráci s pracovníkmi obce na úseku kultúry doplniť plán kultúrnych podujatí a rozšíriť spoluprácu s mládežou o zaujímavé aktivity.

Termín: do 28.4.2010

Zodp.: Mgr. Miroslav Slivka, predseda komisie, Eva Foltánová, kultúrna pracovníčka

a o príprave 20. snemu ZMOS v dňoch 19. a 20.5.2010 v Bratislave informoval zástupca ZMOS Milan Muška, ktorý hovoril aj o vplyve finančnej krízy na obce a mestá a odporúča hospodáriť v úspornom režime

28.4. - zasadalo Obecné zastupiteľstvo v Pukaneci

29.4. - na obecnom úrade v Pukaneci starostka obce zvolala zasadnutie okrskových volebných komisií pre voľby do NR SR, ktoré budú 12.6.2010

Výstavba bytov v Pukanci

Mária Gembešová

V niekoľko kokrát informovali (Udalosti na fotografiách) o výstavbe 18-bytovej jednotky na sídlisku Záhradná a 6-bytovej jednotky na Prieložnej ceste. Výstavba obidvoch bytoviek pokračuje pod a plánu. Pre problematický prístup na Prieložnú cestu sa práce vykonávajú len za priaznivých poveternostných podmienok. Ukončenie stavby sa plánuje v auguste 2010 a na Záhradnej ulici v decembri 2010.

18-bytovka na Záhradnej

Komisia bytová, sociálnych vecí a zdravotníctva doteraz zaevidovala 35 žiadostí na pridelenie obecných nájomných bytov. Obecné zastupiteľstvo schválilo Všeobecne záväzné nariadenie číslo 7/2009 o podmienkach pre zaradenie do zoznamu žiadateľov a podmienkach pridelenia obecných nájomných bytov. V zmysle tohto nariadenia môže o pridelenie bytu požiadať osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov, je občanom Slovenskej republiky alebo

Nová lekáreň

Mgr. Martina Lukáčová

Obecné zastupiteľstvo rozhodlo 28. januára tohto roku, že budova bývalého klubu dôchodcov sa bude prerábať na území lekáreň. Budova zostane obecná a spolu s kvetinárstvom bude vytvárať polyfunkčný celok. Napríklad tomu, že ako magistra pôsobil v obci len krátky čas, na pacientov som si už zvykla, a preto som rada, že mi obec prideliť priestor, kde môžem lekáreň prevádzkovať. Obec sa zaviazala vykonať opravu fasády, výmenu okien, zhotovenie kúrenia, opravu elektriny a vytvorenie samostatného bezbariérového vstupu. Úpravu vnútorných priestorov som si zabezpečovala na vlastné náklady.

Vďaka promptnému postojovi pani starostky sa na prerábaní budovy začalo prá-

cova od prvého dňa. Na základe stavebného projektu firma Tostav s.r.o. realizovala kompletnú rekonštrukciu budovy, pán

Nová lekáreň pred dokončením

poslanec Tupý dohliadal na elektrikárske práce. Stavbárske práce napredovali veľmi rýchlo, čo zaručuje, že Pukanec nebude dl-

ho bez liekov. Nová lekáreň bude splniť všetky požiadavky, ktoré sú kladené na moderné zdravotnícke zariadenie, aby aj pacienti mali pri jej návšteve príjemný pocit.

V starých priestoroch bude lekáreň v prevádzke do 15. mája. Kvôli schvaľovacím procesom a s ohľadom na nové budovy na Námestí mieru 3 otvorí pravdepodobne 1. júna 2010. Prosím preto občanov Pukanca o zhovievavosť, že bude nejaký čas zatvorená, ale rýchlejšie sa to stihnú ani nedalo.

Chcem poďakovať pani starostke, celému obecnému zastupiteľstvu a firme Tostav s.r.o., že vložili všetko úsilie do toho, aby bola budova čo najskôr pripravená na prevádzku lekáreň.

Stretnutie rodákov a priateľov Pukanca

Jana Bahnová, starostka

Obec Pukanec oznamuje rodákom, priateľom, príbuzným a známym, že pri príležitosti konania XVIII. ročníka Pukanských remeselníckych trhov a 935. výročia prvej písomnej zmienky o Pukanci 3. júla 2010 organizuje aj stretnutie rodákov a priateľov Pukanca.

Všetci, ktorí majú záujem zúčastniť sa na tomto stretnutí, nech

Európskej únie, obec však bude prednostne evidovať občanov s trvalým pobytom v Pukanci. Podmienkou pridelenia obecného nájomného bytu je, že žiadateľ nie je vlastníkom rodinného domu ani bytu a nie je nájomcom obecného bytu. Žiadateľ, aspoň jeden z manželov, musí byť zamestnaný a musí splniť podmienku, aby jeho mesačný príjem a príjem s ním bývajúcej osoby, ktorý sa posudzuje spoločne, neprevyšoval trojnásobok životného minima.

Okrem toho musí byť splnené kritérium mladej rodiny, za ktorú sa považuje rodina, kde aspoň jeden z manželov je mladší ako 40 rokov.

Základy bytovky na Prieložnej

Žiadosti o pridelenie nájomných bytov bude posudzovať komisia bytová, sociálnych vecí a zdravotníctva pri Obecnom zastupiteľstve v Pukanci za iatkou druhého polroka 2010. Komisia bude okrem uvedených podmienok brať do úvahy aj stav rodiny, hygienické a zdravotné podmienky doterajšieho bývania a sociálne pomery žiadateľa. Komisia zverejní na vývesných tabuliach obce zoznam žiadateľov o obecné nájomné byty. Ide predovšetkým o žiadateľov z Pukanca. Výstavbou nízkorozpočtových obecných nájomných bytov na Prieložnej ceste bude obec riešiť zlý sociálny a bytový problém **výľu neobčanov Pukanca**.

Bližšie informácie o výstavbe bytov sú k dispozícii na Obecnom úrade v Pukanci.

oznámiť svoju adresu Obecnému úradu v Pukanci: písomne na adrese: Obecný úrad, Námestie mieru 11, 935 05 Pukanec, telefonicky na číslach 036/6393529 alebo 036/6393278, e-mailom na adrese: obec.pukanec@stonline.sk do 20. mája 2010. Po tomto termíne každému prihlásenému pošleme pozvánky aj s bližšími informáciami.

Tešíme sa na stretnutie.

Zápis detí do materskej školy

Mária Ganárová, riaditeľka MŠ

V dňoch 8.3.- 10.3. sa v materskej škole uskutočnil zápis na školský rok 2010/2011. V týchto dňoch bolo do školy zapísaných 28 detí, čo je rekord za posledných desať rokov. Teraz sú v prevádzke dve triedy s po tom detí 49. Už tento rok máme počet detí zvýšený o šesť.

Do prvého ročníka by malo nastúpiť 21 detí. Tento počet nie je

definitívny. Niektorí rodičia môžu požiadať o odklad povinnej školskej dochádzky svojho dieťaťa. Predbežná bilancia po tomto detí na školský rok 2010/2011 je 63 detí. To je počet na prevádzku troch tried. No v tejto kritickej dobe je zriadenie tretej triedy veľmi komplikované. Situáciu budeme riešiť v spolupráci s Radou školy a s obecným zastupiteľstvom. Verím, že všetkým nám záleží na tom, aby sa vzdelávalo čo najviac detí a že nájdeme to najlepšie riešenie.

Na výstavách spoznávali prírodu a históriu

Ing. Eliška Pacherová, učiteľka

V polovici apríla sa v našom okresnom meste konal pätnásťdňový výstavný program Levických poľnohospodárskych dní. Výstavu, ktorá je súčasťou obľúbeného podujatia, si aj tento rok prišli pozrieť žiaci 5. až 8. ročníka Základnej školy v Pukaneci. Spoznávaním našej prírody si pripomenuli Deň Zeme a Deň

zdravia. Expozícia predstavovala rastlinné a živočíšne druhy, ktoré môžeme nájsť v okolitej prírode a zoznamovala tak so životom v lese malých aj veľkých.

Návštevníci po poľnohospodárskej výstave mali možnosť prezrieť si aj prezentáciu detských výtvarných prác s tematikou našej prírody, kde sa predstavili aj žiaci

našej školy. Pukanskí školáci nevynechali ani premietanie videofilmov medzinárodnej filmovej súťaže Hubertov Levice 2010. Exkurziu žiaci zavítali návštevou Tekovského múzea v Leviciach, kde ich zaujala stála expozícia zameraná na históriu nášho regiónu. Okrem iného sa dozvedeli, ako vyzerali prvé sídla v našom okolí a ako sa naši predkovia bránili pred Turkami.

Modernizácia v materských školách

Mária Ganárová, riaditeľka MŠ

Materská škola sa zapojila do Národného projektu Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť celoživotného vzdelávania, ktorý je zabezpečený Metodicko-pedagogickým centrom v Bratislave. V rámci tohto projektu naše zariadenie dostalo výpočtovú techniku, ktorá nám bude slúžiť okrem iného aj na inováciu výchovno-vzdelávacej činnosti. V neposlednom rade bude slúžiť aj na prácu s vhodnými edukatívnymi programami, čím sa významne prispieje aj k rozvoju digitálnej gramotnosti detí predškolského veku. Využívať ju môžu aj pedagogickí zamestnanci, hlavne na ukladanie materiálov, na vypracúvanie zadaných úloh i záverečných prezentácií alebo prácu z jednotlivých vzdelávacích progra-

mov a podobne.

V spolupráci so zriaďovateľom (Obec Pukanec) sme vyhradili priestor v miestnosti, obec nám kúpila do nej koberec a zabezpečila ju proti cudziemu vniknutiu. Triedu sme vhodne zariadili nábytkom z tried, ktoré boli v minulosti zrušené a je pripravená na otvorenie. Najviac sa tešia deti. Z finančných prostriedkov určených na výchovu a vzdelávanie detí sa kúpil program „...“, ktorý je určený pre deti od troch rokov.

Zriaďovateľka, hlavne pani starostka Bahnová, nám taktakto vychádza v ústrety a umožňuje nám vzdelávať sa a modernizovať výchovno-vzdelávací proces v našej materskej škole. Záleží len a len od nás učiteľiek, ako využijeme príležitosť. Nie je to ľahké, ale verím, že láska k deťom a ich vzdelávanie už v útlom veku je pre nás dostatočnou motiváciou.

Recitačná súťaž

Veronika Schvarcová

Hviezdoslavov Kubín je recitačná súťaž, do ktorej sa každoročne zapájajú aj žiaci našej základnej

školy. Ani tento rok nie je výnimkou a 11. marca 2010 o 13. hodine sa v spoločenskej miestnosti uskutočnilo školské kolo. Zúčastnilo sa na ňom 18 žiakov, z toho šesť žiakov z prvého stupňa a dvanásť žiakov z druhého stupňa. Traja žiaci sú aziliani s ukážkou z prózy, poézie si zvolili pätnásť.

V 1. kategórii zvíťazila žiačka tretieho ročníka Dorota Kowalczuková s básňou Nevýchovný koncert od Daniela Heviera. Druhé miesto získala žiačka štvrtého ročníka Eva Hrtánková s ukážkou Pochabené zhuby od Márie úryvok. Tretie miesto patrí Martinovi Virágovi z druhej triedy, ktorý predniesol báseň Povedz mi mama od Márie úryvok.

V 2. kategórii zvíťazila žiačka šiesteho ročníka Barbora Horinková s poviedkou Rybí kráľ od Márie úryvok. Na druhom mieste sa umiestnila tiež žiačka šiestej triedy Denisa Trokšiarová s básňou Naša Mica od udmilky Podjavironskej.

Tretie miesto nebolo udelené.

Do obvodového kola teda postúpili Dorotka Kowalczuková a Barborka Horinková. Školu reprezentovali 17. marca 2010 v Leviciach v Juniore. Zaželali sme im dobrú pamäť, nech im nevypadne žiadne slovíčko a nech ich nešastie aleko obchádza. Napriek tomu sa ani jednej z nich nepodarilo postúpiť ďalej. Nevadí. Budúci rok máme predsa šancu znova.

Verejné osvetlenie

Jana Bahnová, starostka

Obec Pukanec za iatkom roku 2009 podala v rámci operania finančných prostriedkov z eurofondov (Národný strategický referenčný rámec 2007-2013) žiadosť o nenávratný finančný príspevok pod názvom Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia v obci Pukanec. Žiadosť bola podaná na Ministerstvo hospodárstva SR, odbor riadenia pre sektorový operačný program. Dňa 12.3.2010 obec dostala písomné rozhodnutie z Ministerstva hospodárstva o schválení našej žiadosti o nenávratný finančný príspevok vo výške 203 350,16 € (6 126 126,90 SK), pričom celkové oprávnené výdavky na projekt sú 214 052,80 €. Schválená výška príspevku predstavuje 95 percent oprávnených nákladov, piatimi percentami sa bude podieľať obec z vlastného rozpočtu.

Predmetom predkladaného projektu bola komplexná rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci Pukanec, lebo jeho technický stav je v súlade s asnosťou už nevyhovujúci. Výsledkom rekonštrukcie bude vytvorenie modernej a funkčnej sústavy verejného osvetlenia, využívajúcej inovatívne technológie. Dôjde k podstatnému zníženiu energetickej náročnosti osvetľovacej sústavy. To sa prejaví najmä poklesom spotreby elektrickej energie, čím sa znížia výdavky obce na verejné osvetlenie. Obec už podpísala zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Podľa vyjadrenia firmy, ktorá bude robiť rekonštrukciu, by mali byť práce skončené do konca októbra 2010.

Podľa zverejnených informácií v zozname žiadostí o nenávratný finančný príspevok schválených v rámci výzvy bola obec Pukanec úspešná v levickom okrese spolu s ďalšími šiestimi obcami.

Ukončenie prevádzky na pílnici očami riaditeľa Lespolu

Ing. Artur Kowalczyk

Týmto článkom by som chcel, ako odstupujúci riaditeľ spoločnosti Lespol, informovať občanov Pukanca o dôvodoch zatvorenia pílnice, alebo ako to všetci voláme, gátra.

Pílnica bola zriadená v roku 1995. Od jej vzniku sa tam vystriedalo niekoľko výrobných programov: výroba reziva na krovy, výroba parketových prírezov, ihličnatého exportného reziva, paletových prírezov, hotových paliet a výroba krbového dreva. V rámci finančných možností bolo doplnené a rozširované aj strojové vybavenie. V priebehu existencie pílnice si tu našlo trvalé alebo prechodné zamestnanie viacero občanov Pukanca. Boli obdobia, keď vráťane výroby krbového dreva tu bolo zamestnaných 14

u ľudí. Ku dňu ukončenia prevádzky, teda k 30.4.2010, evidujeme na pílnici štyroch zamestnancov.

Je potrebné povedať, že prakticky počas celej existencie pílnice boli jej ekonomické výsledky viac alebo menej stratové. Po as dvoch rokoch hospodárenia bol však dosiahnutý aj plusový výsledok.

Rok 2009 bol pre prevádzku pílnice kritický. Kríza, ktorá sa prejavila veľa násilne aj v drevárskom odvetví, postihla aj nás, a tak jediným riešením ostalo rozhodnutie o uzavretí prevádzky. Náklady na dopravu suroviny, silná domáca konkurencia, zastaralé strojové vybavenie, rapídny pokles cien a dopytu a problémy každodenného charakteru, akým je napríklad nespúšaná plocha v areáli, spôsobili, že

udržanie výroby na pílnici by mohlo ohroziť stabilitu fungovania Lespolu, ktorého úlohou je hlavne obhospodarovanie obecných lesov.

Na tomto mieste by som chcel poďakovať všetkým zamestnancom, ktorí boli na pílnici zamestnaní a napriek ťažkým pracovným podmienkam (hluk, prach a nevykurované pracovisko) poctivo vykonávali svoju prácu. Tým, ktorých sa zatvorenie pílnice dotýka bezprostredne, by som chcel popriať veľa úspechov pri hľadani nového zamestnania. Podobne aj novému vedeniu spoločnosti Lespol prajem veľa úspechov pri získavaní nových obchodných kontaktov a zároveň ďakujem za ponuku na vykonávanie funkcie odborného lesného hospodára.

Zmena sídla záchranej zdravotnej služby

Jana Bahnová, starostka

Medzi spoločnosťami je neobjasnená otázka zmeny sídla Záchranej zdravotnej služby z Bohunic do Bátoviec. Na Obecny úrad v Pukanci, priamo na mňa ako starostku, bola podaná pripomienka, že som nedokázala zabezpečiť, aby bolo sídlo ZZS v Pukanci. Zodpovedne môžem vyhlásiť, že o tejto veci so mnou ako so zástupcom obce Pukanec nikto nehovoril, nikto od nás prenajaté priestory nepožadoval. Pre vysvetlenie všetkým občanom som požiadala o vyjadrenie Záchrannú a dopravnú zdravotnícku službu v Bratislave. V plnom znení uvádzam jej vyjadrenie:

Záchranná a dopravná zdravotnícka služba Bratislava k otázke zriadenia stanice záchranej zdravotnej služby v Pukanci vydáva nasledovné stanovisko:

Sídla staníc záchranej zdravotnej služby stanovuje výnos Ministerstva zdravotníctva SR č. 10548 z 11. marca 2009, ktorým bolo na základe analýzy Operačného strediska ZZS

SR rozhodnuté o zmene sídla RZP v obci Bohunice na sídlo Stanice RZP Bátovce. V zmysle platnej legislatívy sa naša organizácia zúčastnila výberového konania na prevádzkovanie tohto sídla, v ktorom uspela. Následne oslovila viaceré subjekty vrátane miestnej samosprávy za účelom prenájmu vhodných priestorov k umiestneniu stanice RZP v tomto sídle.

Z uvedeného vyplýva, že zástupcovia našej organizácie nikdy nerokovali so zástupcami Vašej obce, resp. okolitých obcí, vzhľadom na absenciu dôvodu k takýmto rokovaniam, keďže o sídlach staníc ZZS nerozhodujeme my, ani záujem miestnych samospráv, ale Operačné stredisko ZZS, ktoré sa snaží o optimalizáciu systému ZZS tak, aby bolo možné zabezpečiť neodkladnú zdravotnú starostlivosť pre každého občana tohto štátu v najkratšom ase.

Ing. Mikuláš Dunda, námestník riaditeľa a ZDZS pre prevádzkovo-technický úsek.

Obecný podnik služieb

Miroslava Hruškovi ová, štatutár organizácie

Obecný podnik služieb je príspevková organizácia obce Pukanec, zriadená 1.1.1997. Podnik je organizačným útvarom, ktorý slúži predovšetkým na uspokojenie verejnoprospešných záujmov a potrieb obyvateľov nachádzajúcich sa na území obce Pukanec a k prechodu beniu obecného hospodárstva v tých odvetviach a sférach podnikateľskej činnosti, ktoré pre svoju povahu, rozsah a význam sú predurčené na to, aby sa vykonávali v rámci obce a tak doplnili poslanie obce.

Obecný podnik služieb spravuje a užíva majetok, ktorý mu bol zverený obcou v súlade so Zásadami hospodárenia s majetkom obce. Činnosť organizácie je rozdelená na hlavnú a podnikateľskú.

Hlavná činnosť sa zameriava na úlohy vyplývajúce zo zákona o obecnom zriadení, čo v praxi znamená, že obec je podľa tohto zákona povinná starať sa v obci o nakladanie s tuhým komunálnym odpadom, o separovaný zber, verejné osvetlenie, verejné priestranstvá, miestne komunikácie, verejnú zeleň, správu cintorínov, miestny rozhlas, udržiavanie a zveľáčovanie budovy, ktoré sú v správe obce.

Podnikateľská činnosť spočíva v správe vodovodu Majere, prácach a službách pre obyvateľov, ako sú práce s mechanizmami (prevoz, zemné práce, oranie, kosenie), predaj stavebného materiálu.

Obecný podnik služieb je priamym subjektom vzťahov napojených na rozpočet obce a uhrádza svoje potreby a náklady z príspevku z rozpočtu obce a z prostriedkov získaných podnikateľskou činnosťou. Realizácia prác v posledných rokoch prebieha v úzkej spolupráci s menšími obecnými službami.

Stručný popis prác vykonaných v poslednom období:

- skladanie vianočnej výzdoby,
- posyp miestnych komunikácií,
- odhľadanie snehu z verejných priestranstiev a na platenú objednávku podnikateľským subjektom,
- oprava náradia vo vlastnom podniku aj náradia slúžiaceho menším obecným službám,
- oprava dopravných značení miestnych komunikácií,
- oprava kúpených opotrebovaných stolov a stoličiek (kultúrny dom Majere),
- oprava 1100-litrových kúpacích nádob rozmiestnených po obci,
- v rámci podnikateľskej činnosti odvoz dreva obyvateľom,
- zabezpečenie kúrenia v objektoch patriacich obci,
- istenie kanálov, rigolov, oparovanie stromov zasahujúcich do verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu,
- oprava verejného osvetlenia,
- technické zabezpečenie volebných miestností,
- oprava a údržba stavebných mechanizmov zverených do správy OPS,
- zvoz tuhého komunálneho odpadu z nedostupných častí obce, z vlnitej oblasti, zo záhradkárskej oblasti,

Deň narcisov v Pukanci

Ing. Eliška Pacherová, učiteľka

Mošťienka boja proti rakovine spojila učiteľku už po štrnásty raz. V piatok 16.

apríla sme mohli svoju spolupatričnosť vyjadriť ubovoňými finančnými príspevkami a nosením pripnutého narcisa. Pukanskí žiaci aj tento rok

ako dobrovoľníci priložili ruku k dielu a v obci spoločne vyzbierali 42 eur, ktoré Liga proti rakovine použije v boji s touto zákernou chorobou.

- zber veľkoobjemového odpadu,
- údržba budov patriacich do majetku obce,
- osádzanie dopravných značiek, výroba a osadenie rampy na Draháčoch,
- práce spojené s organizovaním Svätého Urbana,
- údržba fontány na námestí,
- vybudovanie šachty na Krížnej ulici,
- vybudovanie parkoviska na Záhradnej ulici - úprava terénu, dovoz materiálu, betonárske práce,
- oprava hojdičiek na sídlisku Záhradná,
- murárske práce v knižnici (WC),
- oprava strechy na Prieloznej ulici (Macková),
- práce spojené s organizovaním remeselníckych trhov,
- oprava miestnej komunikácie - Dlhá ulica,
- práce počas realizácie kamerového systému,
- oprava oporného múra - evanjelický kostol,
- výroba odcudzených a poškodených kanalizačných poklopov na uliciach v obci,
- prípravné práce spojené s organizovaním vystúpenia Jadranky,
- oprava a rozširovanie Vodnej ulice,
- oprava plota TJ Tatran,
- práce s mechanizmami pri výstavbe bytoviek (Prielozná, Záhradná),
- oprava pomníkov a opílenie stromov na starom cintoríne,
- práce spojené s organizovaním Vinobrania,
- oprava odpadu (Afrikola),
- oprava mantinelov, siete na ihrisku pred školou,
- rozšírenie verejného osvetlenia v miestnej časti Majere (Mikulášová),
- oprava miestnej komunikácie Súkova brána,
- práce spojené s rozvešaním vianočnej výzdoby,
- práce spojené s organizovaním akcie Mikuláš.

Zamestnanci Obecného podniku služieb sú čiasne prevádzkujúci a spravujú aj spoločnosť Thermospol, ktorá zabezpečuje dodávku tepla a teplej vody pre obyvateľov sídliska Záhradná a Materskú škôlku. Spoločnosť Thermospol je spoločnosťou zriadená so 100-percentnou účasťou obce, kde je jej činnosť kontrolovaná, usmerovaná dozornou radou a valným zhromaždením. Valným zhromaždením je Obecné zastupiteľstvo v Pukanci.

Práce Obecného podniku služieb sú čiasťo spojené s neplánovanými a nepredvídanými situáciami, ktoré prináša každodenný život v obci. Verím, že s našou ochotou, snahou a dobre vykonanou prácou uspokojíme v rámci finančných možností potreby obyvateľov a návštevníkov našej obce, čím splníme hlavnú funkciu Obecného podniku služieb a zároveň budeme nápomocní pri vytváraní a chránení zdravých životných podmienok.

Na záver sa chceme poďakovať všetkým obyvateľom za iniciatívu a súčinnosť vo veciach, ktoré bezprostredne súvisia so samosprávou. Patrí im poďakovanie a vyjadrenie uznania, lebo nám pomáhajú kráčať ďalej. A tí, ktorí pri spolupráci s obcou váhajú, nás nútia hľadať zlepšenie našej práce.

Levicická nemocnica

Jana Bahnova, starostka

Po šiestich mesiacoch sa vraciame k téme levickej nemocnice. Zaujímalo nás, o sa za ten čas zmenilo. Položili sme preto podpredsedníke Nitrianskeho samosprávneho kraja JUDr. Ľubica Burdovej niekoľko otázok.

1. *Pani podpredsedníka, aký je dnes stav v levickej nemocnici?*

Levicická nemocnica prešla v priebehu marca výraznou zmenou, zmenila prevádzkovateľa. Dlhodobá pretrvávajúca nespokojnosť s poskytovaním zdravotnej starostlivosti prinútila Nitriansky samosprávny kraj riešiť tento problém, založil neziskovú organizáciu Nemocnice s poliklinikami n.o. za účelom prevádzkovania nemocníc v Leviciach a v Topoľanoch. Štatutárnym zástupcom neziskovej organizácie a súčasne riaditeľom levickej nemocnice sa stal MUDr. Gabriel Maník.

2. *Fungujú už všetky oddelenia nemocnice?*

Nemocnica poskytuje zdravotnú starostlivosť v nezmenenom rozsahu, čo znamená, že nedošlo k zatvoreniu ani jedného z dovtedy fungujúcich oddelení, za čo patrí vďaka všetkým zdravotníckym pracovníkom, ktorí v tejto zložitej situácii mali na zreteli pacienta, pochopili, že dôležité je neprestať poskytovať zdravotnú starostlivosť.

3. *Vieme, že predchádzajúce zastupiteľstvo stihlo ešte vypovedať nájomnú zmluvu s NsP Levica n.o., predchádzajúcim prevádzkovateľom. Kto dnes prevádzkuje nemocnicu?*

Najvyšším orgánom neziskovej organizácie Nemocnice s poliklinikami n.o. v zmysle jej štatútu je trojčlenná správna rada v zložení Mgr. Peter Mésároš, MUDr. Michal Kmeťo, MPR, JUDr. Ľubica Burdová, kontrolným orgánom je dozorná rada v zložení Ing. Štefan Mišák, Ing. Peter Baláž, Ing. Ladislav Kollár, László Basternák.

4. *O sa stane s dlhmi predchádzajúceho prevádzkovateľa?*

Nový prevádzkovateľ nemocnice nepreberá záväzky ani pohľadávky predchádzajúceho prevádzkovateľa, lebo nie je nástupníckou organizáciou predchádzajúceho prevádzkovateľa.

5. *V priestoroch nemocnice fungovala lekáreň, jednu zlikvidoval predchádzajúci prevádzkovateľ zaujímavou informáciou stenou. Môžete nám povedať, aké sú plány s prevádzkou lekáreň v budúcnosti?*

Lekáreň v objekte polikliniky bola dlhodobo v centre pozornosti, zviditeľnila ju stena, ktorú prevádzkovateľ postavil ako informačný panel a dovolím si povedať, že zlikvidoval konkuren-

ciu. Trauma lekáreň pokračuje aj na alej, lebo Okresný súd v Leviciach vydal predbežné opatrenie vo veci prevádzkovania lekáreň a tak umožnil až do rozhodnutia súdu vo veci samej prevádzkovať lekáreň osobám, ktoré sedeli v správnej rade nemocnice a nesú zodpovednosť za stav nemocnice. Ide o personálne prepojenie medzi nemocnicou a lekárom.

6. *Disponuje v tejto chvíli nemocnica všetkými potrebnými prístrojmi?*

Od začiatku marca prebiehali rokovania so spoločnosťami, ktorým predchádzajúci prevádzkovateľ dlhodobu neplatil za prenájom prístrojov. CT a magnetická rezonancia sú dva dôležité prístroje, ktoré dnes v nemocnici chýbajú a o ktorých intenzívne rokujeme a v krátkom čase aj doručíme.

Paradoxom je, že prístroje, ktoré nakupovala predchádzajúca nezisková organizácia, boli platené z verejných zdrojov, zo zdrojov zdravotných poisťovní, a dnes sa stanú majetkom odchádzajúcej neziskovej organizácie.

7. *Chce VUC v budúcnosti prevádzkovať nemocnicu sám aj na alej, alebo bude hľadať nového prevádzkovateľa?*

Samosprávny kraj dlhodobu neriešil koncepciu rozvoja zdravotnej starostlivosti v kraji, čo bude úlohou číslo jedna pre jeho poslancov. Od rozhodnutia Zastupiteľstva bude závisieť, ako bude v budúcnosti zabezpečené poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

8. *Na čo sa môžeme ako pacienti nemocnice tešiť, čo pre nás v najbližších mesiacoch pripravíte?*

Želám vám, aby ste dlho neboli pacientmi v žiadnej nemocnici. Ak by predsa, naším cieľom je, aby pacient dostal kvalitnú zdravotnú starostlivosť a aby mal pocit, že on je pre zdravotníckych pracovníkov na prvom mieste.

9. *Na záver mi nedá nepoložiť jednu otázku z iného súdka. Prešli by ste do VUC. Ako ste spokojná s výsledkom voľieb a s akými plánmi vstupujete ako staronová podpredsedníka do nového volebného obdobia?*

Dovoľte mi poďakovať sa za hlasy, ktoré som dostala ja osobne, ale aj celá koalícia. Pre mňa je to záväzujúce a viem, že nám ľudia dali dôveru aj preto, aby sme dotiahli do úspešného konca situáciu v nemocniciach a to je aj dôvod, pre ktorý som kandidovala na post podpredsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja. To ale neznamená, že ostatné témy budem odsúvať do úzadia, na alej sa chcem venovať cestám, ktoré sú obrovským problémom a bezprostredne sa nás všetkých týkajú.

Dovoľte mi v mene našich občanov poďakovať sa za rozhovor a zaželať vám veľa úspechov a pevné nervy v ďalšom období.

Okienko do minulosti

Spracovala Eva Blahová

Miestny národný výbor v Pukaneci výmerom povolil založiť nový podnik dňa 1. júla 1950 s názvom Drevořemeslá obce Pukanec, komunálny podnik. Na zakladajúcej nedeľnej schôdzi, na ktorej sa zúčastnilo okolo 80 remeselníkov z našej obce, boli zvolení títo funkcionári: Viliam Hlôška - správca podniku a súčasne vedúci kolárov, Ján Hruškovič - vedúci debnárov, František Poláček - vedúci stolárov, Samuel Štamposký - plánovač, Magda Pažická - útovníčka. Obidvaja administratívni pracovníci boli vyslaní na dvojmesačný útovnícky kurz do Bratislavy, ktorý prebiehal v júli a v auguste.

Medzi remeselníkmi bola urobená zbierka, na jedného remeselníka pripadlo

tristo korún. Neskôr bolo do celkovej sumy doplatené tisíc korún na výdavky vzniknuté pri založení podniku. Miestny národný výbor venoval novému podniku záhradu na sklad materiálu, drevenú dielňu, ktorú mal v prenájme Ján Úškrť ako autoopravovateľ. Krajský národný výbor v Nitre prideliť pre nový podnik rezivo a ďalší materiál: mäkké rezivo: 70 m³, bukové rezivo: 30 m³, štiepky (štvrte) rovnané: 100 m³, guatína jedová: 70 m³, glej teplý: 50 kg, páskové železo: 4000 kg.

Súčasne všetci pukanskí remeselníci dokončovali svoje súkromné zákazky a robili sa súpis materiálu a zariadenia dielne. Uzatvorené súkromné objednávky prešli do podniku. Drevoobrábacie stroje súkromníkov boli požičané pre podnik. Kancelária podniku bola zriadená v súkromnom dome pani Kevickej.

Útovníka dočasne robil pán Alexander Borza z Gbeliec.

Ako prvá bola urobená organizácia stolárov, bývalých remeselníckych majstrov, tovarišov a uťovcov po teokolo 30 dní a 7. augusta 1950 za hlavný odbor stolárov svoju inštitúciu podala objednávok kancelária podniku. V bývalých dielňach Františka Poláčka, Viliama Vajdičky a Daniela Zamboja, kde bolo strojové stolárstvo, boli zriadené strojovne podniku, z ktorých sa rozvážal rozpracovaný polotovary do ostatných menších dielní, kde sa výrobky dokončovali. Prepravu polotovarov robil Ján Šike na dvojkoľosovej káre. Bol to prvý pomocný zamestnanec v podniku. Zamestnanci zo svojich dielní boli prerozdelení do iných dielní podľa potreby.

Zmerali si sily vo vedomostiach

Ing. Eliška Pacherová, u íte ka

V marci si pripomíname oslobodenie našej obce po as druhej svetovej vojny. Na pamiatku tejto významnej udalosti v dejinách Pukanca pedagógovia základnej školy pripravili už desiaty ro ník vedomostnej sú aže Poznaj sú asnos a minulos svojej obce. Poslaním sú aže je obohatenie a preskúšanie vedomostí najmladšej generácie o svojej obci, ako aj pripomenutie oslobodenia Pukanca 5. marca 1945.

Na desiatom ro níku sú aže sa zú astnili žiaci 5. až 9. ro níka, každú triedu reprezentovali štyria žiaci. Svoje vedomosti si mohli preskúša v rôznych okruhoch:

- sú asní spisovatelia (ich život a tvorba)

- hrm iarstvo (spomienka na Jána Franka, zakladate a hrm iarske-

ho múzea v Pukanci)

- baníctvo

- bankský náu ný chodník

- prvá písomná zmienka o Pukanci, zakladacia listina

- významní národovci (Bujna, Kup ok a alší)

- druhá svetová vojna (padlí, najhoršie Vianoce v roku 1944)

- naša príroda (rastlinstvo, živo íšstvo)

Ví azmi vedomostnej sú aže sa stali ôsmaci, ktorých zastupovali Petra Kubíková, Nikol íková, Simona Udvardyová a Miroslav Borbuliak. Za nimi nasledovalo družstvo siedmakov, ako tretí sa umiestnili deviatci a na štvrtom mieste skon ili piatci a šiestaci. Sú ažiaci preukázali, že sa o minulos aj sú asnos našej obce zaujímajú, oho dôkazom sú ich vedomosti. Už teraz sa tešíme na jedenásty ro ník sú aže.

Jarnú sezónu sme začali striedavo

Boris Kyse

P o dlhej futbalovej zime sa za iatkom jari prihlásila aj odvetná as futbalovej sezóny 2009/2010. Seniorské mužstvo ako aj žiacke vstúpili do bojov nielen o body, ale hlavne o priaze náro ného domáceho fanúšika. Mužom sa túto úlohu darí dosia nap a striedavo, ke bodovo úspešné boli hlavne domáce zápasy. Ako bra a nielen da sa na ihriskách súperov pokúsia nau i v alšom priebehu jarnej asti sezóny.

Mužstvo dospelých v sú asnosti vytvára táto zostava: Peter Bielik, Michal Briestenský, Milan Bo ík, Maroš Cibu a, Radoslav Cipov, Ján Debnár, Martin Debnár, Peter Debnár, Miroslav Dubovský, ubomír Foltán, Jozef Chlape ka, Ján Kabát, Peter Luká , Lukáš upták, Michal Miškovi , Zdenko

Pacher, Michal Palkovi , Michal Rádík, Ivan Slosiar, Marek ašký, Milan Verner, Ján Zabák, Ladislav Zabák. Musím vyjadri svoju subjektívnu spokojnos , pretože mužstvo máme poskladané výlu ne zo svojich odchovancov, o v sú asnosti nie je až také samozrejmé. Dali sme si za cie dôstojne dohra túto as sezóny.

o ešte môžete vidie :

2.5. Lok - Tatran

9.5. Tatran - Bory

16.5. Ve ké Turovce - Tatran

23.5. Tatran - Ve ký ur

30.5. Mýtne Ludany - Tatran

6.6. Tatran - Pohronský Ruskov

13.6. Šarovce - Tatran

20.6. Tatran - Nový Tekov

Mužstvo žiakov sa rozbehlo skuto ne bojovne, ke uspokojovali svojich

fanúšikov nielen bodovo, ale hlavne predvedenou hrou. Body doviezli z Tlmá po ví azstve 4:1 a doma zdolali Nový Tekov 6:0. Nedarilo sa nám iba so spolufavoritom sú aže Rybníkom.

Ur íte si mnohí všimli, že na našom ihrisku prebiehajú menšie úpravy. V tomto duchu by sme chceli zve adi naše športovisko a spoľo nými silami vytvori dôstojný areál, ktorý bude reprezentova obec. Jedna z prvých brigád sa uskuto nila 10. apríla, ke obnovou prešiel bufet, strieda ky a lavi ky. Prioritou na alej zostáva dokon enie zavlažovacieho systému a do konca roka by sme chceli vybetónova as pod tribúnou.

Na záver akujem Pavlovi Medzihradskému, doterajšiemu predsedovi TJ Tatran, za vykonanú prácu v prospech pukanského futbalu.

Slovenské obrázkové povesti

Mgr. Miroslav Slivka

K nihy majú rôzne osudy. Jedny majú svojich obdivovate ov, iné zatracovate ov. Sú i takí, o vravia, že je v nich málo obrázkov. Pre tých mám jeden zaujímavý tip, len je potrebná jedna vec. Vráti sa tak trochu do veku detstva.

Ke sme boli malí, rodi ia nám ítavali básni ky, rozprávky, legendy, povesti. Možno sa rozepamätáme. Ležíme v posteli, zakrytí skoro po uši, pri nás sedí mama alebo otec, starká alebo starký. V rukách držia knihu, z ktorej nám ítajú zaujímavý príbeh. Zaspávame a v sne sa stávame sú as ou deja.

Vrátim sa k spomínaným povestiam. Tvorili ich a tvoria rôzni autori. Jedným z nich je Ondrej Sliacky. Známý je ako literárny kritik a historik, prozaik, bibliograf a lexikograf, televízny a rozhlasový dramatik. Pán Sliacky vždy inklinoval k literatúre pre deti a mládež. Rád prepracúva staré folklórne texty, aby ich priblížil detskému ítate ovi. Pre mládež autorsky prerozprával vybrané asti Starého a Nového zákona. Známý je ako autor po etných televíznych a rozhlasových hier pre deti a mládež. Možno sa bude zda , že som trochu odbo il, no nedá mi nepredstavi tohto zaujímavého a vzácneho loveka, ktorého som mal tú es osobne stretnú a rozpráva sa s ním na jednej literárnej akcii v Tekovskej knižnici v Leviciach pred štyrmi rokmi.

Ondrej Sliacky sa podujal ponúku hlavne detskému ítate ovi knihu povestí, ktorej názov som si poží al pre tento lánok. Kniha sa dá pre íta jedným dychom doslova a do písma. Autor zvolil zaujímavý prístup. Vybral menej známe povesti a vybral z nich len jadro, ktoré je síce malé, ale to ostatné dop ajú obrázky, ve a obrázkov. Zvolil netradí ný postup,

pretože povest ponúka spracovanú komixovým spôsobom.

Komix ako taký si razí cestu k ítate ovi približne od dvadsiatych rokov 20. storo ía. Vynašli ho v Amerike a Ameri ania ho radi prezentujú ako nie o ich originálne. Musím ich ale sklama , pretože ke sa ešte Amerikou prehá ali hordy Indiánov na mustangoch, v našej starej Európe vznikali, najmä v našich chrámoch, nástenné ma by v podobe rozsiahlych cyklov, ktoré boli miestami doplnené krátkymi textami. Tento spôsob prevzali aj autori gotických krídlových oltárov, ktorí tiež miestami dop ali obrazy krátkymi textami. Ve mi asto bol takto prezentovaný motív Zvestovania, kde anjel vraví informáciu panne, ktorá má po a Božieho syna. Opä som trochu odbo il, ale myslím si, že je potrebné tieto veci vysvetli a uvies na pravú mieru.

Obrázky, resp. ich celé cykly, vytvoril akademický maliar Martin Kellenberger, ktorý asto ilustruje detské knihy. Spisovate v knihe ponúka 39 povestí, ktoré boli predtým známe len vo svojom regióne. M a ako Pukan ana zaujal tým, že spracoval príbeh o troch bratoch z Pukanca, ktorí sa dostali do tureckého zajatia. V knihe som objavil i alší príbeh, ktorý nazval O ertovom mlyne. Odohráva sa pri Pukanci a pravdepodobné miesto je Myšpotok, miesto, kde sa dnes nachádza ovocný sad pred obcou. Z regiónu sa do knihy dostali i povesti o Sitnianskyh rytieroch, povest O ertovom stole pri Banskej Štiavnici i povest Osantovskej ková ke.

Knihu vydalo vydavate stvo Matice slovenskej. Ke že sa pomaly kon íškolský rok, myslím, že by bola vhodným darom za dobré vysved enie. Ur íte by potešila i staršieho ítate a, najmä ak má rád povesti. Môžem ju teda všetkým len odporú a .

Ako sme prežili oslobodzovanie

Ladislav Maťa

V roku 2010 ubehne už 65 rokov od konca druhej svetovej vojny. A o tom, ako som ju vnímal ako päťročné dieťa, chcem napísať. K tomuto príspevku ma inšpiroval príspevok pani Udmily Kovárikovej z Pukanských novín. V roku 2006, ktorá uverejnila zápisky z denníka svojho otca Samuela Slávika, kolára na červenéj ceste pod názvom Hrízy plný rok. Bez jeho zachytenia udalostí z konca roku 1944 a začiatku 1945 by moje spomienky neboli ukotvené v reáliách.

V tej dobe som žil svoj bezstarostný život päťročného chlapca. Kamarátov bola plná ulica, vtedy bola bez mena, ale volali ju Panskou (dnešná Pod hradbami) a pod múrmi bolo vždy veľa detí. Veľa sme chodili k susedom Hruzovcom. Ich dom vypadal ako zemianska kúria a hodne sa podobal Starej pošte. Mal silné múry, klenutý vchod a do prvého poschodia sa chodilo zvonku po schodoch a zakrytou chodbou so stropnými trámami. Po vojne bol zrúcaný a miesto neho bol postavený súčasný dom pani Sudorovej-Hruzovej.

Boli to asi posledné dni decembra 1944, keď sme po večeri so sestrou Katkou išli k susedom ako obvykle. Do ich kuchyne sa išlo z dvora klenutou chodbou. Pod malými okienkami bola dlhá drevená lavica s operadlom a pred ňou ťažký dubový stôl, na ktorom sme hrali naše hry.

Všetko prebiehalo ako inokedy v detskom dňavote a hrách až do chvíle, keď naraz zahrmelo, zabľýskalo sa a zadunelo. Obloha sa rozsvietila a záblesky prenikali dovnútra. Bolo to však len od Pukanca. Napriek tomu všetkých ovládla panika. Sestra ma schytila za ruku a utekali sme domov.

To bol moment veľkého tresku, moment stvorenia môjho sveta. Nič z toho, čo bolo predtým, si nepamätám. Som vlastne o päť rokov mladší.

Potom udalosti nabrali veľký spád. Po ulici som počul Rusov, Nemcov a vojnu. Nechápal som, o čo ide. Vonku bol rachot. Dospelí hovorili, že idú pouliť nás. Pod pána Slávika to bolo od 5. do 11. januára 1945. Ale už od 1. do 5. januára horelo v okolitých obciach. A 5. januára, píše v svojich zápisoch, prišli Rusi. To znamená, že dovedy už tu boli Nemci, ale v akom množstve, ažko povedať. Sväté miesto prázdne nezostáva, vraví príslovie.

Bol koniec roka, a Vianoce 1944, ažko povedať. Nemci, ktorí v tej dobe boli v Pukanici, asi prideliť na sviatky svojich vojakov do našich domácností. Pamätám sa, vojak v nemeckej uniforme sedel na lavici pri okne, pušku mal opretú o seba, pridržiaval si ju jednou rukou, vy ahoval fotky a ukazoval rodičom svoju manželku a deti. A zdôrazoval, že nie je Nemec, ale Rakúšan. Tak to hovorili rodičia. Ale to je divné, pretože Rakúšania sa tak za nás volajú až po tejto vojne. Vždy si mysleli, že sú Nemci.

Keď sa vonku strieľalo, celá Panská ulica bola u Hruzov v kuchyni: my Maťaovci, Kozderovci, tetka Živorka a ďalší, aj pani farárka Kadlečíková s deťmi, Bujnovci a iní. Nikto v celej ulici nemal takú vhodnú miestnosť ako oni. Bola skoro celá pod úrovňou ulice, do ktorej vychádzali len dve úzke podlhovasté okná vo výške niečo nad lenkami. Múry boli na tej strane, odkiaľ sa vchádzalo, až tri metre hrubé.

Dodnes vidím v pamäti jeden z takých večerov. Streba zašla silne a prihnala sa až ku dverám Hruzových kuchyne. Do toho durgali granáty a trieštili sa míny. Výbuchy delostreleckých granátov pripomínali ohlušujúce rany, ako keď sa za búrky trieštil blesk o hromozvod na katolíckej veži, ktorá stojí vedľa nás (dnes dom pani Kárikovej). To sa len zabľýsklo a hne ohlušujúca rana! A takých bleskov a rán bolo mnoho a sú ešte a trvalo to hrozne dlho. Potom nastúpili dávky zo samopalov a pušiek.

Na prítomných päťnásť, možno dvadsať ľudí to malo účinok ako

na odsúdených na smrť. Všetci sme ležali na zemi, zaliezli kam sa dalo a ako sa dalo - pod lavicu, pod stôl, snažili sa splynúť s podlahou, aby boli ešte nižšie ako ona, deti v náruči rodičov, všetci plakali, nariekali, modlili sa. Hrozná noc pukanská. A takých bolo viac...

Naš astie žiadna guka ani granát si nenašiel cestu do Hruzových kuchyne. Báň Hruz bol kolár a vchod do kuchyne, tú dlhú klenutú chodbu, obstavil prírezmi, silnými hranolmi dreva, z ktorého vyrábali vozy a ich sú astie. Okná boli tiež niečím upchaté. Nám sa nič nestalo, ale osudy iných boli smutné. Neobišlo sa to bez obetí, pán Slávik ich však ešte spomína. Vyhorelo hodne domov. Aj naša kravička mohla prísť o život. Míňa, neviem, či ruská či nemecká, prerazila krov aj povalu a spadla jej do válova. Naš astie nevybuchla.

Pán Slávik píše: „11.1.1945 sme stále v pivnici od 5.1. Dnes 13.1.1945 nás jednoducho vyhnali z domov, museli sme evakovať.“ Nevie, či aj nás vyhnali, ale rodičia pobalili veci, zobrali nejaké jedlo a spolu s Hruzovcami v podvečer sme sa kradli červenou cestou na ajtnu do ich očiach v nádeji, že tam to bude bezpečnejšie. Úvaha ale celkom nevyšla. Očiach bol síce bezpečný a aj vynikajúci, ale na víno, bohužia, nie pre ľudí. Spali sme tam len jednu noc na vlhkej, mokrej a studenej podlahe a zhora na nás kvapkala voda.

Rodičia usúdili, že očiach je absolútne nevhodný pre dlhší pobyt ľudí, aj keď ohrozených na živote. Tak sme sa presťahovali k báňmu Jánovi Hruškovi ovi, debnárovi, na ajtnu, dnešnú Vodnú ulicu. Tam nám bolo fajn, sucho, teplota a relatívny pokoj. Nevie, či sa už prestalo bojovať, ale za pár dní sa k nám presťahovali aj Rusi. To bol hovorový názov pre červenú armádu, kde však boli zástupcovia všetkých národov Sovietskeho zväzu. Vyhnali Nemcov na Majere a tí ich, ale skôr nás, odtiaľ ostre ovali ešte hodne dlho.

Boli sme tam dosť dlho, a možno len pár dní. To už bol relatívny pokoj. Jeden deň som sa hral v stodole na konci dvora pri vrátnici, ktoré ústili na lúky na starej bani. A práve odtiaľ sa ozvali nejaké hlasy, škripanie voza a za chvíľu sa vráta otvorili. Vošli ruskí vojaci, vtiahli s vozom dovnútra a zašli na voz hádzané seno. Vtedy bola krava a koza v každom dome, a tak všade muselo byť aj seno na zimu.

Báň, berú vám seno, dobehol som za majiteľom. Ten prišiel k Rusom a vynadal im z plných pŕúc do oplánov a zlodejov, ale tuším, že hrubejšie silou musel aj on nakoniec ustúpiť. Tí naložili voz a odtiahli. Veľaj ich kone potrebovali jesť a nemali si ho kde nasušiť, keď tiahli Európou. Tak si ho týmto spôsobom obstarali.

Rusi dostávali v bojových akciách denný prídel sto gramov vodky. S ohľadom na straty sa na jedného dostalo aj viac. Nevie, či dostávali aj v Pukanici, ale o pitivo nemali núdzu. Vína bolo dosť, ale pre tých, čo mali plechový žalúdok, to bolo málo. Ako psoví mucha.

Pod záznamu pána Slávika 24.1.1945 Ollík vyhorel. Vtedy sme ešte boli na ajtni. Viem, že večer, nie neskoro, ešte sme ako deti nespali, sa rozliala po oblohe nad Pukancom veľká žiara. Tak to asi muselo vyzerať, keď Turci zo všetkých strán zapálili mesto. Ollíkov obchod horí! A za nejakú chvíľu prišli Rusi a vyhľadali chlapov hasičov. Strkali aj báňmu Hruškovi ovi do ruky vedro a pažbou samopalu ho postrkovali zo dvora. Ale ten sa, aj keď to bolo nebezpečné, zase do nich obul a slovenskou klasikou: Vy oplani, keď ste si to zapálili, tak si to aj haste!, sa zo strkanice vyvliekol. A nešiel. Ján Hruškovi sa Rusov nebál, v tomto ho všetci obdivovali. Mal s nimi skúsenosť, veľa v prvej svetovej bojoval na východnom fronte. Na upresnenie treba povedať, že ide o staršieho desiatnika deťom Hruškovi ovcov Za múrom, ktorých zvyknú v Pukanici pre odlišenie volať Darvašovci.

Dokončenie v ďalšom čísle

Ako to bolo

História i tragédia jednej busty

Zdenko Obadal

Pukanec - slobodné krá ovské banícke mesto, meste ko, z ktorého pochádzalo a pochádza mnoho vzdelancov, meste ko, kde žilo mnoho skvelých remeselníkov, meste ko, kde sa pestovala po celom širokom okolí známa cibu a, všetka zelenina do nede ajšej mäsovej polievky, ovocie - jablká, hrušky, slivky a hlavne ierna moruša - vini ná jahoda. Pukanec bol meste kom, v ktorom žili a pracovali národovci panslávi, ale aj ma aróni. Tunajšiu vzdelanú komunitu navštevovali známe osobnosti. Bola tu na návšteve dcéra Tomáša Garrigue Masaryka Alica. Obec navštívil aj známy eský spisovateľ Jaroslav Hašek. Pravidelne Pukanec navštevoval Andrej Kme a alšie osobnosti kultúrneho života tej doby.

Druhé odhalenie busty TGM (asi v roku 1947)

Pani Alica Masaryková v Pukanci (dáma v klobúku)

Pukanec mal však na Slovensku ojedinelú zvláštnosť, ba priam raritu. V tridsiatych rokoch minulého storočia postavili pred obecným domom bronzovú bustu prvého eskoslovenského prezidenta Tomáša Garrigue Masaryka. Prišiel však vojnový Slovenský štát a gardistom Masaryk nebol žiaduci, tak bustu odstránili, ale iní ju dobre schovali na povale. Hne po vojne bustu znova postavili na tom istom mieste, ale prišiel február 1948, komunistom zas Masaryk nevyhovoval a zasa bola busta odstránená a zase schovaná. Na dvadsiate výročie Slovenského národného povstania bol postavený pamätník SNP na mieste, kde predtým stál Masaryk. Na bronzový reliéf mal byť použitý bronz z busty TGM, ale našťastie nebol, busta ostala schovaná.

Busta TGM 7. marca 1990

Prišiel 7. marec 1990, pred dvadsiatimi rokmi, 140. výročie narodenia Tomáša Garrigue Masaryka a v paríku pod trojným stromom bola busta tretíkrát odhalená. Niektorým obyvateľom a novodobým nacionalistom bola busta proti chuti a pod rúškom noci ju zhodili. Vtedy prebiehala tzv. pomlková vojna, predstavitelia obce nenašli odvahu bustu opraviť, a tak je zasa dobre schovaná. Za osemdesiat rokov od odliatia busty je viac ako šesťdesiat rokov schovaná.

Bratislavskí poslanci sa uzniesli, že na pylóne po bronzovom levovi, ktorého premiestnili pred nové Slovenské národné divadlo, postavia bronzovú sochu TGM v nadživotej ve kosti.

Dúfajme, že aj v Pukanci príde čas znovupostavenia pamätníka TGM alebo aspoň umiestnenia busty na dôstojné miesto.

KRONIKA

JUBILANTI

NOVORODENCI

ODIŠLI NAVŹDY

60
Emília Nováková
Viktor Daráž

65
Ing. Vladimír Konrád

70
Daniel Siekela

75
Mária Ciglanová

85
Jolana Zambojová

Mária Dobáková

94
Zuzana Krumpálová

Simona Hajdamárová Marta Hajdamárová
16.12.2009 Miroslav Hajdamár

Tamara Tolnaiová Martina Tolnai
6.4.2010 Ing. Tibor Tolnai

NOVOMANŽELIA

Ing. Michal Palkovi Žemberovce
Mgr. Dominika Kalmanová 10.4.2010
Ing. Vladimír Jantek Pukanec
Viera Borošová 24.4.2010

Anna Macková 30.9.1921
Majere 62 16.3.2010

Milan Van o 15.3.1947
Partizánska 2 3.4.2010

Vladimír Tur an 10.7.1959
Záhradná 5 9.4.2010

Helena Vlahová 6.2.1942
SNP 43 11.4.2010

Jozef Zorvan 12.9.1943
Vodná 3 12.4.2010

Václav Šesták 7.3.1934
Nám. mieru 31 14.4.2010